

Esiintyjät mainostavat esityksiään ympäri kaupunkia.

Festivaalien Edinburgh

19.5.2025 6.00

Kesäkuukausina Edinburgh on kuin mikä tahansa suosittu matkailukaupunki. Henkiin kaupunki herää elokuussa, jolloin kaikki muuttuu ja alkaa festivaalien aika.

Teksti ja kuvat: ANNIKA RAUTIOLA

Ensimmäinen merkki festivaalien alkamisesta on kaupunkia kohti kulkeva kasvava matkailijoiden virta niin maalta, mereltä kuin ilmasta. Hotellit ja hostellit ovat täyteen varattuja, ja jos joku onneton saapuu festivaalihumun keskelle ilman majoitusvarausta, voi hän joutua etsimään majoitusta kaupungin ulkopuolelta.
Toinen varma merkki festivaalien alkamisesta on paikallisten keskuudessa vallitseva odottava tunnelma joka on kuin raskaana seisova ilma ennen ukkosmyrskyn alkua.

Kun juhlakausi vihdoin käynnistyy, on kuin kuohuviinipullojen korkit poksahtaisivat auki, eikä kuohunnasta tule loppua ennen kuin festivaalit ovat ohitse.

UNESCO:n kirjallisuuskaupunki on ylpeä isäntä monille yhtäaikaisille,
mutta itsenäisille festivaaleille. Juhlien teema pyörii taiteen ympärillä, mutta toki elokuun aikana vietetään myös kirjallisuusfestivaalia, kaupungin statuksen mukaisesti.Kaupunki on kokenut festivaalien järjestäjä, sillä Edinburgh International Festival järjestettiin ensimmäisen kerran jo vuonna 1947. Tuolloin sodan jälkeen eheytyvä kaupunki toivotti tervetulleeksi klassisen musiikin, oopperan ja perinteisen näyttämötaiteen esittäjiä, joiden avulla haluttiin kiihdyttää kulttuuria uuteen nousuun. Kulturellin festivaalin aikana kaupunkiin tuli kuokkimaan myös pienempiä teatteriseuroja,

jotka raivasivat tilaa itselleen aivan aidatun festivaalialueen ulkopuolelle.
Heidän esityksensä olivat hieman omalaatuisempia kuin perinteiset tulkinnat aidan toisella puolella, mutta tästä alkuasetelmasta kehittyi vuosien saatossa maailman suurin esittävän taiteen festivaali, The Fringe.
Stand-up komiikka, vaihtoehtoiset tulkinnat ja omaperäiset uudet sovellukset leimaavat edelleen tapahtuman monituhatpäistä esiintyjäkaartia. Klassisempi tuotanto, maailmankuulut pianistit ja kansainvälinen ooppera ovat puolestaan yhä Edinburgh International Festivalin erikoisalaa, tosin nykyään ei enää löydy aidattua festivaalialuetta. Jos löytyisi, se kattaisi koko kaupungin, sillä festivaalit ottavat yliotteen, eikä välillä tiedä kumpi pyörittää kumpaa; kaupunki festivaaleja vai festivaalit kaupunkia.
Historiallinen kaupunki on lainannut ylpeyttään, Edinburghin linnaa, tapahtumapaikaksi maailmankuululle Military Tattoo - sotilasmusiikkifestivaalille.
Pelkästään tätä show'ta varten Edinburghiin rientää yli 200 000 vierailijaa ja miljoonat tv-katsojat saavat nauttia televisioidusta esityksestä sateelta turvassa. Edinburgh Tattoo on yksi festivaalien harvoista ulkoilmanäytöksistä, ja niin kuin sanotaan, show must go on,
olipa luontoäiti millä tuulella hyvänsä.
Kun on kyse Britteinsaarista, niin odottaa voi muutakin kuin jatkuvaa auringonpaistetta. Muiden festivaalien tapahtumapaikat ovat pääosin sisätiloissa, jotka vaihtelevat taidegallerioista pubeihin ja konserttisaleista yliopiston luentosaleihin. Erään show'n tapahtumapaikkana on ollut jopa naisten vessa - kyseinen esitys vastasi ikuisuuskysymykseen: 'Miksi ihmeessä naiset menevät yhdessä vessaan ja mitä he siellä oikein tekevät?'.
Festivaalien edetessä Edinburgh saa todistaa mitä erikoisimpia asioita,
jotka tiivistyvät etenkin Vanhankaupungin pääkadulla The Fringefestivaalin esiintyjien mainostaessa esityksiään. Joukko keijukaisiksi pukeutuneita naisia tanssii keskellä katua, hieman etäämpänä paidaton, tatuoitu mies makaa kadulla esitteiden ympäröimänä. Jostain kuuluu viulunsoittoa, toisaalta kaikuu naisten äänekästä laulua. Ohikulkijat vilkuilevat vilinää epäuskoisina,
mutta aina joku poikkeaa satuhahmojen sekaan metsästämään ideoita mielenkiintoisista esityksistä. Tämä onkin melkein festivaalien parasta antia ja jos astuu tälle kadunpätkälle tietämättä mitä tekisi myöhemmin päivällä, hetken tallustelun jälkeen joka suunnasta sataa
esitteitä, joista matkailija voi valikoida kutkuttavimmat näytökset.
Kun elokuu vaihtuu viilenevään syyskuuhun, Edinburgh on viihdyttänyt
lähes miljoonaa vierailijaa. Festivaalihulina hiljenee matkailijoiden suunnatessa pois kaupungista ja esiintyjien päättäessä kuukauden mittaisen työputkensa. Paikalliset totuttelevat normaaliin arkeen, hypistellen sanomalehtiä, jotka ovat nyt muutaman aukeaman köyhempiä ilman festivaaliarvosteluja. Vapaita hotellihuoneita on taas saatavana ja matkailun hiljaisempi kausi on virallisesti
alkanut. Kun viimeisen esityksen esirippu on sulkeutunut, Edinburgh palaa koloonsa uinumaan, ainakin lähestyviin talvikauden festivaaleihin
saakka.

Vanhakaupunki on täynnä vilinää aamusta iltaan

Kiinostaisiko keijukaisten näytös iltapäivällä?

Fringe-festivaali kerää mitä erikoisempia esiintyjiä.

Näytöksiä löytyy joka makuun.

Edinburgh on kaunis kaupunki ja tarjoaa paljon nähtävää festivaalien lisäksi.

Festivaalihulinaa voi välillä paeta lukuisiin museoihin ja taidegallerioihin.